

L E G E A

bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. – Bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 se aprobă la venituri în sumă de 19312518,1 mii lei și la cheltuieli în sumă de 19312518,1 mii lei.

Art. 2. – (1) Sinteza bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 se prezintă în anexa nr. 1.

(2) Subprogramele de cheltuieli ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 se prezintă în anexa nr. 2.

Capitolul II

REGLEMENTĂRI PRIVIND CALCULUL ȘI PLATA CONTRIBUȚIILOR DE ASIGURĂRI SOCIALE DE STAT OBLIGATORII ȘI ASPECTE SPECIFICE ALE VENITURILOR ȘI CHELTUIELILOR

Art. 3. – Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile de prestații sociale asigurate se prezintă în anexa nr. 3.

Art. 4. – Din tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii prevăzut pentru angajatorii din agricultură specificați la pct. 1.5 din anexa nr. 3,

cota de 6% la fondul de salarizare și la alte recompense se virează la bugetul asigurărilor sociale de stat prin transferuri de la bugetul de stat.

Art. 5. – (1) Categoriile de persoane care nu sînt menționate în anexa nr. 3 pot fi asigurate pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 8424 de lei pe an, iar în cazul persoanelor fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual – în sumă de 2148 de lei pe an, dar nu mai puțin de 1/12 din sumele respective lunar, ceea ce reprezintă perioada asigurată care se include în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și ajutorului de deces.

(2) Persoanele fizice pot fi asigurate cu începere din anul 1999, iar persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual – cu începere din anul 2009, pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind pentru fiecare an contribuția de asigurări sociale de stat în mărimea prevăzută la alin. (1), ceea ce le acordă dreptul la prestațiile sociale corespunzătoare specificate la alin. (1).

(3) În cazul rezilierii contractului menționat la alin. (1) și (2), contribuțiile de asigurări sociale de stat achitate nu se restituie. Perioada de asigurare, conform contractului menționat la alin. (1) și (2), se valorifică la stabilirea drepturilor de asigurare socială indicate în prezentul articol.

Art. 6. – (1) Plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat, inclusiv cei finanțați de la bugetul public național, sînt obligați să calculeze și să vireze, în mărimea convenită și în termenele stabilite la anexa nr. 3, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, aferente salariilor calculate și altor recompense.

(2) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii se consideră achitată din momentul încasării acesteia la contul Ministerului Finanțelor – Trezoreria de Stat.

(3) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, plătite parțial pentru o anumită perioadă, se repartizează pe conturile individuale ale persoanelor asigurate, proporțional cu sumele calculate pentru asigurarea socială a fiecărei persoane.

Art. 7. – Tipurile de prestații sociale acordate unor categorii de populație, a căror finanțare se efectuează de la bugetul de stat prin intermediul Casei Naționale de Asigurări Sociale, se prezintă în anexa nr. 4.

Art. 8. – Tipurile de drepturi și de venituri din care, prin derogare de la art. 23 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii se prezintă în anexa nr. 5.

Art. 9. – (1) Declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților sînt parte componentă a dării de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate, care se completează în modul și în forma stabilite de Ministerul Finanțelor și se prezintă de plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat Serviciului Fiscal de Stat în termenele stabilite de lege pentru perioade începînd cu 1 ianuarie 2018, iar pentru perioadele anterioare se prezintă în modul stabilit de legile bugetului asigurărilor sociale de stat anuale aferente perioadelor în cauză. Serviciul Fiscal de Stat furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale informații referitoare la indicatorii dării de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate, în modul și în forma stabilite de comun acord.

(2) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie a rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației este parte componentă a impozitului unic și se declară Serviciului Fiscal de Stat în modul și în forma stabilite de Ministerul Finanțelor, cu excepția contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii calculate în raport cu veniturile realizate de către angajați și/sau de alte persoane fizice în baza contractelor încheiate în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, care se vor declara în modul stabilit la alin. (1). Serviciul Fiscal de Stat furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale informații referitoare la indicatorii declarației cu privire la impozitul unic, în modul și în forma stabilite de comun acord.

(3) Neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii atrage calcularea unei majorări de întârziere de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, inclusiv pentru ziua de transfer al sumei datorate. Calcularea majorării de întârziere se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fără emiterea unei decizii speciale. Calcularea majorărilor de întârziere pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate în urma controlului fiscal se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.

(4) Majorări de întârziere (penalități) nu se vor calcula plătitorilor în cazul în care:

a) au depus documentele pentru transferul, de pe un cont pe altul, al sumelor plătite în cadrul bugetului asigurărilor sociale de stat – pentru perioada de la data achitării și pînă la data transferului efectiv, în limitele sumei achitate;

b) au depus la Serviciul Fiscal de Stat cerere pentru compensarea datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat din contul restituirii T.V.A. sau al accizelor – pentru perioada de la data înregistrării cererii și pînă la data transferului efectiv;

c) sumele obligațiilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat au fost stinse prin scădere și luate la evidență specială în baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat;

d) au depus documentele pentru transferul sumelor plătite din contul unui buget (bugetul de stat, bugetul local și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală) la contul bugetului asigurărilor sociale de stat – pentru perioada de la data intrării documentelor la organul respectiv și pînă la data transferului efectiv.

(5) Pentru angajatorii din agricultură, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, majorarea de întârziere pentru neplata în termenele stabilite la pct. 1.5 din anexa nr. 3 a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru anul 2018 se va aplica cu începere de la 1 noiembrie 2018.

(6) Diminuarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în sumă fixă se sancționează cu o amendă egală cu suma cu care a fost diminuat cuantumul.

(7) Diminuarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii prin neprezentarea declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii sau prin prezentarea unei declarații ce conține informații ori date neveridice, precum și neachitarea contribuțiilor se sancționează cu o amendă de 5% din suma cu care a fost diminuat cuantumul.

(8) Diminuarea sau tănuirea fondului de salarizare și altor recompense la care urmau să fie calculate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii se sancționează cu o amendă egală cu suma dublă a contribuțiilor calculate la suma cu care au fost diminuate sau tănuite fondul de salarizare și alte recompense.

(9) Cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii se estimează prin metode și din alte surse indirecte, în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

(10) Pe lângă amenda aplicată conform alin. (6), (7) și (8), de la plătitori se va percepe suma cu care au fost diminuate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii ori suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la suma cu care a fost diminuată baza de calcul și se vor calcula majorări de întârziere pentru nevirarea în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat a sumei respective.

(11) Măsurile prevăzute la alin. (6), (7), (8), (9) și (10) se aplică de către angajații Serviciului Fiscal de Stat.

(12) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii încasate de către angajații Serviciului Fiscal de Stat pentru diminuarea sau tănuirea fondului de salarizare și altor recompense se distribuie pe conturile individuale ale persoanelor asigurate. Informația cu privire la descifrarea sumelor recalculate se prezintă de către plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat în conformitate cu prevederile alin. (1) în termen de 30 de zile calendaristice de la data emiterii deciziei asupra cazului de încălcare a legislației, cu excepția sumelor specificate la alin. (9).

Art. 10. – (1) Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat care au calculate și neachitate majorări de întârziere (penalități) pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și nu au datorii la plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat și la amenzi pot beneficia, la solicitare, de eșalonarea stingerii datoriilor la majorările de întârziere (penalități) pe parcursul anului bugetar în curs cu condiția că transferă integral și în termen suma obligațiilor curente la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Stabilirea termenului de stingere a datoriilor la majorările de întârziere se efectuează în baza acordului încheiat între Casa Națională de Asigurări Sociale și plătitor.

(3) Procedura de încheiere, de intrare în vigoare, de acțiune și de reziliere a acordului de eșalonare a stingerii datoriilor la majorările de întârziere (penalități) față de bugetul asigurărilor sociale de stat se stipulează în regulamentul aprobat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

(4) În cazul în care plătitorul de contribuții nu îndeplinește condițiile acordului, Casa Națională de Asigurări Sociale are dreptul să rezilieze acordul până la expirarea termenului.

Art. 11. – (1) Mijloacele financiare încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat (inclusiv majorările de întârziere, amenzile aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și sumele în urma aplicării amenzilor contravenționale) se acumulează pe contul Ministerului Finanțelor – Trezoreria de Stat, se virează zilnic la contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, deschis în cadrul contului unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, și se utilizează în conformitate cu prezenta lege.

(2) Nu se admite dezafectarea de mijloace de la bugetul asigurărilor sociale de stat în scopurile prevăzute de bugetul de stat și de bugetele locale, precum și dezafectarea mijloacelor de către Casa Națională de Asigurări Sociale în alte scopuri decât cele prevăzute de legislație.

Art. 12. – (1) Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor virează mijloacele financiare prevăzute de prezenta lege de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat pe conturile de plăți ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, destinate prestațiilor sociale de la bugetul de stat.

(2) Plata prestațiilor sociale de la bugetul de stat se efectuează după virarea sumelor respective de la bugetul de stat la conturile de plăți ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, destinate prestațiilor sociale de la bugetul de stat.

Art. 13. – (1) Indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă se calculează și se plătesc la locul de muncă de bază conform prevederilor Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

(2) Indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă finanțate de la bugetul asigurărilor sociale de stat se plătesc din contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator bugetului asigurărilor sociale de stat, cu excepția celor plătite de angajatorii specificați la alin. (3).

(3) Indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă finanțate de la bugetul asigurărilor sociale de stat, plătite de angajatorii rezidenți ai parcurilor pentru tehnologia informațiilor, se restituie acestora potrivit modului stabilit de Guvern.

(4) Indemnizațiile viagere sportivilor de performanță, ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului se plătesc de Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

(5) Prestațiile sociale acordate șomerilor prin intermediul sistemului public de asigurări sociale se calculează de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și se plătesc prin intermediul prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia contracte cu agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale lunar informația privind sumele necesare pentru

plata prestațiilor sociale acordate șomerilor și trimestrial și anual darea de seamă privind executarea cheltuielilor pentru ajutorul de șomaj și prestațiile sociale pentru șomeri.

(6) Prestațiile sociale acordate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și îndreptățite să beneficieze de aceste prestații prin intermediul sistemului public de asigurări sociale se calculează de Casa Națională de Asigurări Sociale și se plătesc prin intermediul instituțiilor penitenciare. Instituțiile penitenciare vor încheia, în acest sens, contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

(7) Prestațiile sociale, cu excepția celor indicate la alin. (1), (4), (5) și (6), acordate persoanelor îndreptățite să beneficieze de aceste prestații prin intermediul sistemului public de asigurări sociale, se calculează de Casa Națională de Asigurări Sociale și se plătesc conform listelor electronice și/sau dispozițiilor de plată prin intermediul prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia, în acest sens, contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

Art. 14. – (1) Prestațiile pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a salariaților prin tratament balneosanatorial în instituții specializate se finanțează de către Casa Națională de Asigurări Sociale de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Organizarea recuperării sănătății salariaților prin tratament balneosanatorial se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu participarea sindicatelor și a patronatelor, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

(3) Organizarea recuperării sănătății prin tratament balneosanatorial a beneficiarilor de drepturi realizate prin sistemul public de asigurări sociale, conform Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, precum și a cetățenilor care au avut de suferit în urma catastrofei de la Cernobîl, conform Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

(4) Organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu participarea sindicatelor, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

(5) Achiziționarea serviciilor pentru recuperarea sănătății și pentru organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor se efectuează conform prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice.

Art. 15. – (1) Tarifele la serviciile de distribuire a drepturilor sociale acordate de prestatorii de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari se stabilesc la maximum 0,7% din suma distribuită în calitate de drepturi finanțate de la bugetul de stat și de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) După închiderea lunii de plată, la prezentarea dărilor de seamă de către prestatorii de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari și la prezentarea documentelor confirmative de către aceștia, Casa Națională de Asigurări Sociale achită sumele datorate pentru serviciile de distribuire a drepturilor sociale conform tarifului stabilit în contract.

(3) Tarifele la serviciile de distribuire a drepturilor sociale prin mandate poștale se stabilesc conform actelor normative în vigoare.

(4) Pensiile și alocațiile sociale de stat se distribuie la domiciliu persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități care, din cauza stării de sănătate, nu le pot primi de sine stătător la oficiile prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari.

Art. 16. – (1) Taxa de comision la sumele eliberate în numerar de către instituțiile financiare pentru plata prestațiilor sociale se stabilește la maximum 0,25% din suma eliberată.

(2) După închiderea lunii de plată, la prezentarea dărilor de seamă și a documentelor confirmative, Casa Națională de Asigurări Sociale restituie prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari comisionul de la sumele achitate beneficiarilor în numerar în mărimea specificată la alin. (1).

Art. 17. – (1) Comisioanele pentru serviciile de încasare de la populație, prin instrumente de plată altele decât cardurile de plată, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat se achită de la bugetul de stat, pe bază de contract încheiat de către Ministerul Finanțelor cu prestatorii de servicii de plată.

(2) Comisioanele specificate la alin. (1) vor fi restituite bugetului de stat de la bugetul asigurărilor sociale de stat în baza contractului încheiat între Ministerul Finanțelor și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Art. 18. – (1) Indiferent de categoria pensionarilor care locuiesc în azilurile (internate, centre) pentru persoane în vârstă și pentru persoane cu dizabilități ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, după ce acestora li se plătesc 25% din pensia lunară stabilită și se efectuează, după caz, rețineri conform

documentelor executorii, suma rămasă din pensie va fi transferată de către Casa Națională de Asigurări Sociale azilurilor (internatelor, centrelor), în baza listelor prezentate de către acestea lunar, pînă la data de 10 a lunii curente, și va fi utilizată pentru întreținerea pensionarilor în modul stabilit de Guvern.

(2) Azilurile (internatele, centrele) pentru persoane în vîrstă și pentru persoane cu dizabilități prezintă trimestrial Casei Naționale de Asigurări Sociale dări de seamă privind utilizarea conform destinației a sumelor rămase din pensiile transferate pentru aceste persoane.

Art. 19. – În conformitate cu Legea nr. 123/1998 cu privire la capitalizarea plăților periodice, comisia de lichidare asigură, în mod prioritar, stingerea datoriilor întreprinderii ce se lichidează față de beneficiarii de pensii de dizabilitate sau de urmaș, stabilite în urma accidentelor de muncă sau a bolilor profesionale, prin virarea mijloacelor financiare către Casa Națională de Asigurări Sociale. În cazul în care întreprinderea nu dispune de mijloace financiare suficiente, aceste drepturi sînt plătite de succesorul de drept al întreprinderii în cauză, iar în lipsa acestuia – din mijloacele bugetului de stat, în modul stabilit de Guvern.

Art. 20. – Lista funcțiilor personalului din aviația civilă ale cărui condiții de muncă se încadrează în condiții speciale se prezintă în anexa nr. 6.

Capitolul III

PRESTAȚII SOCIALE UNICE

Art. 21. – Cuantumul ajutorului de deces acordat în caz de deces al asiguratului, al pensionarului din sistemul public de asigurări sociale, al șomerului, al unui membru al familiei aflat la întreținerea acestora, precum și în caz de deces al persoanei care a realizat un stagiul total de cotizare de cel puțin 3 ani este de 1100 de lei.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

**Chișinău, 15 decembrie 2017.
Nr. 281.**

**Sinteza bugetului asigurărilor sociale
de stat pe anul 2018**

Denumirea	Codul	Suma, mii lei
I. Venituri, total	1	19312518,1
<i>inclusiv transferuri de la bugetul de stat</i>	<i>19</i>	<i>6758518,1</i>
II. Cheltuieli, total	2+3	19312518,1
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>21</i>	<i>114751,8</i>
III. Sold bugetar	1-(2+3)	0,0
IV. Surse de finanțare, total	4+5+9	0,0
Active financiare	4	0,0
Datorii	5	0,0
Modificarea soldului de mijloace bănești	9	0,0
Sold de mijloace bănești la începutul perioadei	91	0,0
Sold de mijloace bănești la sfârșitul perioadei	93	0,0

**Subprogramele de cheltuieli ale bugetului
asigurărilor sociale de stat pe anul 2018**

Denumirea	Codul	Suma, mii lei		
		în total	inclusiv din	
			bugetul asigurărilor sociale de stat	bugetul de stat
I. Cheltuieli, total		19312518,1	13943695,4	5368822,7
Protecția socială	90	19247518,1	13943695,4	5303822,7
Administrarea sistemului public de asigurări sociale	9002	185312,2	185312,2	
Protecția în caz de incapacitate temporară de muncă	9003	420926,6	420926,6	
Protecția persoanelor în etate	9004	11009242,7	9993218,1	1016024,6
Protecția în legătură cu pierderea întreținătorului	9005	168213,0	162814,0	5399,0
Protecția familiei și copilului	9006	1856775,2	1332473,3	524301,9
Protecția șomerilor	9008	42552,4	42552,4	
Protecția socială a persoanelor cu dizabilități	9010	2420377,3	1776398,8	643978,5
Susținerea suplimentară a unor categorii de populație	9011	941267,4		941267,4
Protecția socială în cazuri excepționale	9012	820102,7		820102,7
Protecția socială a pensionarilor din rîndul structurilor de forță	9018	1181013,3		1181013,3
Protecția socială a unor categorii de cetățeni	9019	266735,3	30000,0	236735,3

Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat

1. Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virare la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoriile de plătitori și de asigurați	Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii, datorată de angajatori	Tarifele și baza de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii	Termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii	Tipurile prestațiilor sociale asigurate
<p>1.1. Angajatorul, persoana juridică sau fizică asimilată angajatorului: - pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă, persoanele aflate în raporturi de serviciu în baza actului administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, cu excepția celor specificate la pct. 1.2, 1.3 și 1.5; - pentru angajații și/sau alte persoane fizice, în baza contractelor civile în vederea executării de</p>	<p>23% la fondul de salarizare și la alte recompense</p>	<p>6% din salariul lunar și din celelalte recompense</p>	<p>Lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p>	<p>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</p>

<p>lucrări sau prestări de servicii, în cazul rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru cetățenii Republicii Moldova angajați prin contract în proiecte, instituții și organizații internaționale, indiferent de sursa de finanțare a activităților, în cazul în care acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd scutirea de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii; - pentru persoanele care desfășoară activitate în funcții electivă ori sînt numite în cadrul autorităților executive; - pentru judecători, procurori, Avocați ai Poporului 				
<p>1.2. Angajatorul pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii care activează în condiții speciale de muncă, conform anexei nr. 6</p>	<p>33% la fondul de salarizare și la alte recompense</p>	<p>6% din salariul lunar și din celelalte recompense</p>	<p>Lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p>	<p>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</p>
<p>1.3. Angajatorul pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii care întrunesc condițiile specificate la art. 24 alin. (21) din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal</p>	<p>23% la 2 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2018</p>	<p>6% din salariul lunar și din celelalte recompense</p>	<p>Lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p>	<p>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</p>

1.4. Rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației	În conformitate cu prevederile Legii nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației		Lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul asigurat prevăzut de Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației
1.5. Angajatorii din agricultură (persoane fizice și juridice) care practică în decursul întregului an bugetar exclusiv activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, aprobat prin Hotărîrea Colegiului Biroului Național de Statistică nr. 20/2009, pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii:	22% la fondul de salarizare și la alte recompense pentru tot personalul unității	6% din salariu lunar și din celelalte recompense	Lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
- din mijloacele angajatorului	16% la fondul de salarizare și la alte recompense			
- de la bugetul de stat	6% la fondul de salarizare și la alte recompense			
1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–		8424 de lei anual	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a lunii	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces

<p>1.5, care se regăsesc în una din situațiile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fondatori ai întreprinderilor individuale; - notari, investiți în funcție în modul stabilit de lege; - executori judecătorești, investiți în funcție în modul stabilit de lege; - avocați care au înregistrată una din formele de organizare a activității de avocat în condițiile legii; - administratori autorizați care au înregistrată una din formele de organizare a activității de administrator în condițiile legii; - persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor 			următoare lunii de gestiune	
<p>1.7. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6</p>		8424 de lei anual, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă	La momentul solicitării sau prelungirii patentei	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces

2. În sensul prezentei legi, se consideră recompensă orice sumă, alta decît salariul, plătită de angajator în folosul persoanelor angajate prin contract individual de muncă, al persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ

ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, inclusiv drepturile în natură reglementate prin acte normative sau contract colectiv de muncă, cu excepția drepturilor și veniturilor la care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

3. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă prezintă lunar Casei Naționale de Asigurări Sociale informația cu privire la beneficiarii de ajutor de șomaj și de prestații de asigurări sociale în scopul confirmării stagiului de cotizare, în termenul și forma stabilite de Casa Națională de Asigurări Sociale.

4. Serviciul Fiscal de Stat eliberează patenta de întreprinzător numai după confirmarea de către structura teritorială a Casei Naționale de Asigurări Sociale a achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pe perioada solicitării patentei. Perioada pentru care au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii de către titularii patentei de întreprinzător și care depășește anul bugetar curent reprezintă perioada asigurată și se include în stagiul de cotizare. Perioada dată se valorifică la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă și a ajutorului de deces.

5. În caz de inițiere a procedurii de lichidare a întreprinderii individuale, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii se calculează și se plătesc pînă la data solicitării certificatului privind lipsa datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat, pe bază de cerere, și după prezentarea declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a declarației persoanei asigurate, în vederea inițierii procedurii de încetare a activității conform modalității prevăzute la art. 31 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Întreprinzătorilor individuali care, la data solicitării certificatului, nu au plătit contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și declară pe proprie răspundere că nu au desfășurat activitate pe perioada neonorării obligațiilor li se eliberează certificatul privind lipsa datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat și perioadele (lunile) date nu se includ la calcularea stagiului de cotizare.

**Tipuri de prestații sociale acordate unor categorii de populație,
a căror finanțare se efectuează de la bugetul de stat prin
intermediul Casei Naționale de Asigurări Sociale**

1. Alocație socială de stat pentru unele categorii de cetățeni.
2. Alocație lunară de stat pentru unele categorii de populație.
3. Alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere acordată persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe cu vârstă de pînă la 18 ani, persoanelor cu dizabilități severe din copilărie, persoanelor cu dizabilități severe nevăzătoare și persoanelor cu dizabilități severe imobilizate la pat din rîndul persoanelor care au devenit persoane cu dizabilități în urma participării la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl.
4. Alocație lunară de stat beneficiarilor de pensii, stabilite în sistemul public de pensii, domiciliați în comunele Cocieri, Corjova, Coșnița, Molovata Nouă, Fîrlădeni și în satele Pîrîta, Copanca, Doroțcaia, Varnița și Hagimus, femeilor cu vîrsta cuprinsă între 55 de ani și vîrsta standard de pensionare prevăzută la art. 41 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și bărbaților cu vîrsta cuprinsă între 60 de ani și vîrsta standard de pensionare prevăzută la art. 41 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care, la 1 ianuarie 2014, au domiciliul în comunele Cocieri, Corjova, Coșnița, Molovata Nouă, Fîrlădeni și în satele Copanca, Doroțcaia, Pîrîta, Varnița, Hagimus și nu beneficiază de pensii stabilite de administrația de la Tiraspol.
5. Alocație de stat pentru merite deosebite față de stat.
6. Indemnizație unică la nașterea copilului.
7. Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 2 ani, pentru persoanele neasigurate.
8. Bilete de tratament balneosanatorial, compensații și ajutoare materiale pentru cetățenii care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, pentru colaboratorii structurilor cu risc deosebit care au contractat boala actinică ori au fost încadrați într-un grad de dizabilitate:
 - a) bilete gratuite la instituțiile balneosanatoriale, iar în cazul în care nu există posibilitatea de acordare a biletelor – compensație bănească în mărimea costului mediu al biletului:
 - persoanelor cu dizabilități și participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl în anii 1986–1990;
 - colaboratorilor subdiviziunilor cu risc deosebit care au contractat boala actinică sau au devenit persoane cu dizabilități;
 - copiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, născuți după anul 1986;
 - b) compensație unică pentru prejudiciul adus sănătății persoanelor cu dizabilități din rîndul participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la

C.A.E. Cernobîl, persoanelor care au suferit în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizată și a consecințelor lor la obiectivele atomice civile sau militare;

c) compensație unică pentru familiile care și-au pierdut întreținătorul în urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl;

d) ajutor material unic anual pentru însănătoșire pentru cetățenii care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl, pentru colaboratorii subdiviziunilor cu risc deosebit care au contractat boala actinică sau au devenit persoane cu dizabilități:

– persoanelor cu dizabilități;

– participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl în anii 1986–1987;

– participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl în anii 1988–1990;

e) ajutor material unic anual pentru copiii care au pierdut întreținătorul în urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl;

f) compensație anuală pentru concediul suplimentar (de 14 zile) pentru cetățenii care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, pentru colaboratorii subdiviziunilor cu risc deosebit care au contractat boala actinică sau au devenit persoane cu dizabilități;

g) compensație bănească lunară în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare care să contribuie la eliminarea radionuclizilor din organism.

9. Bilete de tratament balneosanatorial sau compensație bănească în locul biletelor, conform Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, pentru beneficiarii de drepturi realizate prin sistemul public de asigurări sociale.

10. Ajutor de deces pentru persoanele neasigurate.

11. Indemnizație viageră pentru sportivii de performanță.

12. Ajutor social.

13. Plăți periodice capitalizate.

14. Ajutor pentru perioada rece a anului.

15. Suport financiar de stat pentru unii beneficiari de pensii și de alocații sociale.

16. Bilete de odihnă și întremare a copiilor.

17. Indemnizație lunară de suport pentru creșterea pînă la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină.

Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii

Prin derogare de la art. 23 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (inclusiv contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii de 6% din salariu și din alte drepturi plătite de angajator angajatului) din următoarele drepturi și venituri:

1) ajutorul material în caz de calamitate naturală și în alte circumstanțe excepționale, acordat prin hotărîre de Guvern sau prin decizia autorității administrației publice locale, prin decizia consiliului Fondului republican sau a consiliului fondului local de susținere socială a populației;

2) ajutorul material, în expresie bănească sau naturală, acordat pe parcursul anului de către angajator angajatului sau fostului angajat la locul de muncă de bază în alte cazuri decît în cele specificate la pct. 1), a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern;

3) cheltuielile pentru transportul, hrana angajaților și studiile profesionale/de perfecționare profesională, suportate și organizate de angajator în modul stabilit de Guvern;

4) sumele compensatorii (cheltuielile de deplasare în interes de serviciu, compensarea prejudiciului cauzat angajaților prin mutilare sau prin altă vătămare a sănătății în procesul muncii), cu excepția compensației pentru concediul nefolosit în caz de concediere;

5) indemnizațiile plătite conform art. 24 alin. (3) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local;

6) sumele de compensare a salariului neachitat în termenul stabilit, acordate conform Hotărîrii Guvernului nr. 535/2003 privind aprobarea Modulului de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia;

7) sumele primite de angajații cetățeni ai Republicii Moldova din realizarea proiectelor de asistență tehnică finanțate de donatorii externi, în cazul în care acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd scutirea de plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii;

8) sumele primite de persoanele asigurate pentru asigurările benevole;

9) indemnizația de eliberare din serviciu în mărimile indicate la art. 186 din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și art. 42 alin. (6) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, plătită conform legislației;

10) indemnizația acordată militarilor care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și ale sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor de securitate a statului și ai Centrului Național Anticorupție la eliberarea din serviciu în conformitate cu art. 19 alin. (3) și (5) din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, art. 47 din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, art. 49 alin. (2) și art. 67 alin. (3), (4) și (8) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, art. 28 alin. (5) din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, art. 54 din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, art. 51 din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, art. 39 din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007 și art. 35 din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție;

11) indemnizațiile prevăzute la art. 17 din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și la art. 21 din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

12) sumele pentru îmbrăcăminte și încălțăminte de protecție și pentru alte mijloace de protecție individuală, pentru lapte și hrană curativ-dietetică, sumele pentru plata билетelor în sanatorii, în casele de odihnă și în instituțiile de întremare pentru copii;

13) sumele ce constituie valoarea cadourilor (premiilor în obiecte) primite de angajați sau de foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și sumele recompenselor bănești primite la concursuri și competiții;

14) bursele elevilor, studenților și ale persoanelor care urmează studii postuniversitare, înscrise pentru studiile la zi, stabilite conform legislației, precum și bursele de merit, de studii și sociale, așa cum sînt definite de legislație, acordate persoanelor care urmează studii postuniversitare;

15) sumele plătite elevilor din școlile profesionale polivalente, din școlile de meserii, școlile medii de cultură generală și din colegii pentru lucrările executate de ei;

16) sumele plătite pentru compensarea cheltuielilor de călătorie, de transport al bunurilor și de închiriere a locuinței în caz de transfer sau de trecere în interes de serviciu în altă localitate;

17) retribuirea muncii efectuate în afara orelor de program, virată la bugetul respectiv sau la fondurile de binefacere;

18) indemnizația plătită tinerilor specialiști din contul plătitorului de contribuții pentru concediul acordat după absolvirea instituției de învățămînt superior, mediu de specialitate sau secundar profesional;

19) indemnizația unică acordată tinerilor specialiști la angajare, conform Hotărîrii Guvernului nr. 321/1998 cu privire la majorarea salariilor angajaților din sfera bugetară;

20) indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă;

21) toate tipurile de prestații sociale plătite beneficiarilor de la bugetele componente ale bugetului public național;

22) veniturile din gestionarea proprietății (dividende, procente, drepturi la cotele de participare);

23) cîștigurile din obligațiunile împrumuturilor de stat și sumele primite la stingerea obligațiunilor;

24) cîștigurile la loteriile desfășurate în modul și în condițiile stabilite de Guvern;

25) plățile compensatorii pentru donarea de sînge conform Hotărîrii Guvernului nr. 1240/2006 cu privire la aprobarea normelor de asigurare cu produse alimentare, medicamente și consumabile a bolnavilor (maturi și copii), precum și a normelor de compensare a donatorilor de sînge și componente sangvine și alimentația lor;

26) sumele primite de persoanele fizice asigurate sub formă de granturi/ajutoare financiare cu titlu gratuit, acordate de instituții internaționale și naționale, de organizații (fundații) internaționale de binefacere, precum și de agenți economici;

27) sumele plătite pentru drepturile de autor și cele obținute în baza unei convenții civile, cu excepția veniturilor obținute conform contractelor pentru executarea de lucrări sau pentru prestarea de servicii;

28) sumele plătite, conform legislației, pentru implementarea invențiilor și propunerilor de raționalizare, precum și pentru dreptul de autor asupra acestor invenții și propuneri;

29) ajutorul material acordat din mijloacele sindicatelor și patronatelor, în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afinilor de gradul I ai acestuia;

30) compensațiile și indemnizațiile unice pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt în primii 3 ani de activitate, acordate conform art. 11 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și art. 134 alin. (5) și (6) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014;

31) indemnizația unică în cazul reducerii capacității de muncă sau în cazul decesului lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, acordată conform art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008;

32) sumele de compensare a pagubelor suportate de angajați în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, acordate în temeiul Legii nr. 278/1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei

cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu;

33) ajutorul financiar, premiile și indemnizațiile obținute de către sportivi, antrenori și tehnicieni de la Comitetul Internațional Olimpic, Comitetul Național Olimpic și Sportiv din Republica Moldova, federațiile și asociațiile sportive naționale și internaționale, bursele sportive și indemnizațiile acordate loturilor naționale în vederea pregătirii și participării la Jocurile Olimpice și la competițiile internaționale oficiale;

34) Premiul Național al Republicii Moldova în domeniul literaturii, artei, arhitecturii, științei și tehnicii, precum și premiile elevilor, în mărimile stabilite în actele normative în vigoare, pentru performanțele obținute în cadrul olimpiadelor și concursurilor raionale, orășenești, municipale, zonale, republicane, regionale și internaționale;

35) recompensa acordată membrilor gospodăriilor (familiilor) pentru participarea la sondajele selective efectuate de organele de statistică;

36) compensațiile sau despăgubirile pentru daunele materiale și pagubele morale, cu excepția despăgubirii achitate sub formă de salariu pentru lipsa forțată de la muncă;

37) sumele obținute de către deținătorii patentei de întreprinzător în urma executării de lucrări sau prestării de servicii aferente genului de activitate incluse în patenta de întreprinzător;

38) drepturile bănești aferente restituirii cheltuielilor și plăților compensatorii ce țin de executarea obligațiilor de serviciu ale militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă din organele apărării naționale și de ocrotire a normelor de drept, de securitate a statului și de ordine publică, plătite din bugetul de stat, și anume:

a) solda militarilor în termen, a elevilor și a cursanților (studenților) instituțiilor de învățământ din domeniul militariei și ai instituției de învățământ superior cu statut de mare unitate specială, în mărimile stabilite de Guvern;

b) diurnele plătite conform actelor normative în vigoare;

c) indemnizația unică, în mărimea stabilită de Guvern, acordată militarilor încadrați în serviciul militar pe bază de contract, imediat după încheierea serviciului în termen și numirea în funcție;

d) indemnizația de transfer, în mărimea stabilită de Guvern, acordată militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă care îndeplinesc serviciul militar prin contract, în caz de transfer la un alt loc permanent de îndeplinire a serviciului militar care necesită mutarea într-o altă localitate;

e) compensația bănească, echivalentă normelor de asigurare cu rație alimentară și echipament, în mărimea stabilită de Guvern;

f) compensația bănească pentru închirierea spațiului locativ;

g) compensația bănească pentru procurarea sau construcția unui spațiu locativ;

h) indemnizația unică, în mărimea stabilită de Guvern, plătită absolvenților instituțiilor de învățământ din domeniul militariei și ai instituției de învățământ superior cu statut de mare unitate specială;

i) indemnizația lunară, în mărimea stabilită de Guvern, acordată rezerviștilor, militarilor în rezervă chemați la cantonamente și cetățenilor încorporați pentru pregătirea militară obligatorie;

j) indemnizația lunară corespunzătoare categoriei de salarizare pentru efectivul de trupă și corpul de comandă al instituțiilor penitenciare din municipiul Bender, precum și pentru colaboratorii detașați la aceste instituții.

LISTA
funcțiilor personalului din aviația civilă ale cărui condiții
de muncă se încadrează în condiții speciale

1. Personalul navigant:

a) membrii echipajelor aeronavelor și ale altor aparate de zbor;

b) piloții instructori;

c) piloții comandanți de zbor: conducătorii (locțiitorii lor), inspectorii și alți specialiști în serviciul de zbor (activitatea de zbor) ai ministerelor, ai altor autorități administrative centrale, ai direcțiilor, asociațiilor, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și subdiviziunilor lor, care posedă certificat de pilot în vigoare și participă la zboruri în componența echipajului aeronavei sau al altui aparat de zbor;

d) parașutiștii de toate profilurile, salvatorii, precum și pompierii din detașamentele de desant de toate profilurile, instructorii din serviciul de pompieri avia, conducătorii subunităților de parașutiști (parașutiști salvatori, parașutiști căutători-salvatori), lucrătorii încadrați și neîncadrați în schemă din grupurile de desant-parașutare, care efectuează salturi cu parașuta sau coborâri (urcări) cu instalații speciale de coborâre (urcare) din elicoptere aflate în regim de zbor la o înălțime de cel puțin 10 metri;

e) însoțitorii de bord.

2. Personalul care efectuează dirijarea traficului aerian.

3. Personalul tehnic aeronautic:

a) tehnicienii (mecanicii, motoriștii) de aviație de toate profilurile;

b) maiștrii de toate profilurile;

c) inginerii de toate profilurile;

d) șefii de secții, schimburi, sectoare, servicii, grupuri de deservire tehnică a aeronavelor și altor aparate de zbor.